

Mariana Rodica ÎRLEA
“Dimitrie Cantemir” Christian University Bucharest
Faculty Of Economic Sciences Cluj-Napoca

THE ACTIVITIES PERMITTED TO CREDIT INSTITUTIONS. PROMISSORY NOTES: TITLE CREDIT UNDER PRIVATE SIGNATURE

Literature
review

Keywords

Cambia,
Commercial
Transactions,
Title credit,
Drawing,
Beneficiary.

JEL Classification

G21

Abstract

The promissory note represents credit title under private signature, which is regulated by the Law no.58 / 1934 on bills of exchange and promissory notes, subsequently amended by Law no. 83/1994. The promissory note is a cashless payment instrument that takes the form of a printed double sided, on which is labeled information according to the regulations of NBR. Promissory notes issued by the NBR Printing and are approved by Department of Payment and Settlement Bank. In practice, the promissory note is used as cashless payment instrument which necessarily contains the name of the payer and the payee, and it represents unconditional order to pay a specified amount at a certain place at a precise date. The promissory note represents the solution to fluidize commercial transactions.

1. Aspecte introductive

Conform Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 99/2006, *Privind instituiile de credit și adecvarea capitalului*, „activitatea bancară constă în atragerea de depozite sau alte fonduri rambursabile de la public și acordarea de credite în cont propriu. Ca urmare, „ambele operațiuni pot fi derulate și de alte entități decât instituiile de credit, persoane juridice române, în cazurile și condițiile stabilite legislative (Turcu, I., *Tratat teoretic și practic de drept comercial*, (2009), *A se vedea Capitolul II Organizarea sistemului bancar în România*), cu mențiunea faptului că, cele două operațiuni sunt specifice numai băncilor deoarece le desfășoară cumulative. „Din acest motiv, în doctrina contemporană a fost exprimată ideea conform căreia, orice instituție de credit va fi considerată astfel, numai dacă desfășoară în mod efectiv ambele categorii de activități bancare, altfel spus activitatea bancară constă numai în efectuarea în mod cumulativ a celor două tipuri de activități” (aguna, D. Drosu & Rău, M. A., *op. cit.*, pg. 171-174). Excepția este reprezentată de C.E.C. Bank S.A., instituție care este considerată a fi bancă deoarece îndeplinește condițiile specifice acestora, respective, atrage fonduri de la populație de natură economiilor care ulterior sunt plasate sub forma de credite. Ca urmare C.E.C. Bank S.A. desfășoară o activitate similară cu activitatea unei bănci. Asemănarea dintre C.E.C. Bank S.A. și o bancă constă în faptul că: a). atrage economiile de la populație și de la persoanele juridice sub formă de depozite la termen și la vedere; b). plasează economiile atrase sub formă de credite atât pentru persoanele fizice cât și pentru persoanele juridice. Față de bănci, deosebirea este dată de statutul juridic al acesteia, respective, băncile se constituie numai ca societăți pe acțiuni și prevăd în mod obligatoriu existența a minim cinci acționari, pe când în cazul C.E.C. Bank S.A., este persoană juridică, se constituie ca societate comercială pe acțiuni dar, constatăm faptul că are un singur acționar care este Statul român.

Potrivit legii activitatea bancară are o diversitate de operațiuni. Băncile pot desfășura activități potivite obiectului lor de activitate tipice bancare, activități pentru care au fundamentat planul de activitate potrivit O.U.G. nr. 99/2006 cât și alte activități în afara celor autorizate permise, pentru care au aprobări și avize corespunzătoare.

„Activitatea bancară se concretizează prin desfășurarea unei diversități de operațiuni bancare omogene, coerente și consistente, operațiuni care se efectuează în moneda națională și în valută. În urma exercitării operațiunilor bancare iau naștere produsele și serviciile bancare (Gheorghe, C., A., (2009), *„Drept bancar și valutar”*, Ed. C. H. Beck, București. Pg.93).

Operațiunile bancare se clasifică după următoarele criterii:

1. după obiectul de activitate al băncii, distingem următoarele tipuri de operațiuni: operațiuni cu servicii; operațiuni cu produse asociate serviciilor; operațiuni cu produse;
2. după tipul activității, operațiunile pot fi: operațiuni de credite; operațiuni de economisire; operațiuni de gestiune a instrumentelor de plată; servicii financiare diverse; consultanță financiară; operațiuni comerciale, etc.
3. după natura înregistrărilor contabile: operațiuni active, operațiuni passive și operațiuni în afara bilanțului, de natură: operațiuni de mandat, operațiuni de comision, etc.
4. după scadență: operațiuni la termen și la vedere;
5. după natura activului: operațiuni care se efectuează cu moneda și operațiuni care se efectuează cu active financiare.

Activitățile autorizate de Banca Națională a României și permise instituțiilor de credit pot fi realizate numai în limita autorizației acordate de Banca Națională a României. Pentru alte tipuri de activități, băncile vor fi supuse unor avize specifice. Indiferent de tipul activităților, toate activitățile băncilor sunt supuse condițiilor generale și a condițiilor specifice prevăzute de legislația națională și cea comunitară aplicabile în materie.

2. Activități permise instituțiilor de credit

Prevederile art. 18 alin. 1 din O.U.G. nr. 99/2006, *Privind instituiile de credit și adecvarea capitalului*, reglementează expres activitățile care sunt permise instituțiilor de credit:

„a) atragerea de depozite și de alte fonduri rambursabile (soldul creditor al contului curent, sume consemnate cu titlu de cauțiune în favoarea altei persoane decât instituția de credit, sult etc.). Toate instituțiile de credit, persoane juridice române și sucursalele băncilor străine, care sunt sau vor fi autorizate să primească fonduri de la persoane fizice contribuie la Fondul de garantare a depozitelor în sistemul bancar. Termenul depozit are semnificația oricărui sold creditor ce rezultă din sume depuse într-un cont bancar de orice tip, deschis în numele unei sau al mai multor persoane fizice, supuse rambursării către deponent de către bancă în conformitate cu legea și cu termenii contractuali aplicabili. Se asimilează soldului creditor certificatele de depozit nominative emise de o bancă. Nu sunt considerate ca depozite fondurile care servesc drept garanție pentru operațiunile desfășurate de deponent cu banca depozitară. Nu sunt considerate depozite sumele reprezentând active ale fondurilor de investiții. Instituțiile de credit care contribuie la Fondul de garantare a depozitelor beneficiază de garanția depozitelor, în condițiile prevăzute de lege (O.U.G. nr. 97/2000, aprobat și modificat prin Legea nr. 200/20021 (M.Of. nr. 300 din 8 mai 2002) prevede,

în art. 203 c Fondul de garantare a depozitelor în sistemul bancar garantează și depozitele persoanelor fizice la cooperativele de credit);

b) acordarea de credite, incluzând printre altele: credite de consum, credite ipotecare, factoring cu sau fără regres, finanțarea tranzacțiilor comerciale, inclusiv forfetare.

“Suma acordată unui client sub formă de credit, va fi rambursată de către acesta, împreună cu dobânda.

Spre deosebire de celelalte contracte comerciale, înainte de încheierea contractului de creditare, intervine o etapă precontractuală, de analiză a potențialului client, etapă în care are loc și se analizează cererea de creditare.

Acceptul unei bănci, în acordarea unui credit, reprezintă, concluzia diagnosticării clientului, privind capacitatea de rambursare, prezentă în viitoare, a clientului. Această decizie, poate să fie pozitivă sau negativă, în funcție de capacitatea de plată a clientului. Pentru bancă, este relevant, în acest sens, să obțină cât de multe informații despre client. Aceste informații, trebuie să conducă, la formarea unei opinii a celui care efectuează analiza, în legătură cu situația financiară a potențialului client. Informațiile, se bazează pe sinceritate, corectitudine și dovezi în acest sens. Aceste informații vizează următoarele aspecte: informații cu privire la client; dacă este îndeplinită competența legală a clientului; destinația creditului; suma creditului; perioada creditării; ealonarea ratelor scadente; posibilitatea de garantare a creditului solicitat; dobânda aferentă, la creditul acordat; capacitatea clientului de a restitui creditul solicitat.

Creditarea reprezintă în același timp, un produs bancar și un serviciu bancar.

Banca, oferă creditul, pentru obținerea de profit pentru bancă, pe de o parte, și satisfacerea nevoilor clienților și pe de altă parte. Un client care nu va reuși să restituie creditul va determina pierdere pentru bancă și în consecință, va trebui să suporte pierderea din profit. Din acest considerent etapa precontractuală, o considerăm un filtru al băncii în verificarea potențialilor și clienților, în acordarea de credite (Îrlea, M.,R., (2014), “*Issues on the specific terms of credit agreements*”, rezultat al muncii de cercetare în vederea realizării referatelor obligatorii în cadrul programului de doctorat: publicat în Revista Management Intercultural, Vol.XVI, Nr.I(30), pg.263 – 267).

Creditele cunosc o mare diversitate și sunt susceptibile de clasificare după mai multe criterii, după cum se poate constata din Directiva Consiliului (C.E.E.) nr. 87/102 din 22 decembrie 1986 modificată prin Directiva 90/88 din 22 februarie 1990; Code de la consommation commenté par J.P. Pizzio, 2e édition, Montchrestien, Paris, 1996, p.303-328; A. Boudinot, J.C. Frabot, Technique et pratique

bancaires, Sirey, Paris, 1967, p. 394; G. Cas, R. Bout, Lamy droit économique. Concurrence . Distribution. Consommation, Lamy S.A., Paris, 1992, nr. 7800- din 14 decembrie 1999, modificat prin O.U.G. nr. 201/2002 M 8275; G. Ripert, R. Roblot, Traité de droit commercial, Tome 2, 13e édition, L.G.D.J., Paris, 1992, p. 490-495), credite ipotecare (Legea nr. 190/1999 privind creditul ipotecar pentru investiții imobiliare, M.Of. nr. 611.Of. nr. 956 din 27 decembrie 2002, aprobat prin Legea nr. 172/2003, M.Of. nr. 310 din 8 mai 2003; Normele metodologice nr. 3/2000, M.Of. nr. 174 din 24 aprilie 2000 și Ordinul nr. 4/2000, M.Of. nr.174 din 24 aprilie 2000.), credite pentru finanțarea tranzacțiilor comerciale (Legea nr. 190/1999 privind creditul ipotecar pentru investiții imobiliare, M.Of. nr. 611.Of. nr. 956 din 27 decembrie 2002, aprobat prin Legea nr. 172/2003, M.Of. nr. 310 din 8 mai 2003; Normele metodologice nr. 3/2000, M.Of. nr. 174 din 24 aprilie 2000 și Ordinul nr. 4/2000, M.Of. nr.174 din 24 aprilie 2000), creditarea tranzacțiilor comerciale prin operațiuni de factoring (T. Bonneau, op. cit., p. 320-326; J.-L. Rives-Lange, M. Contamine-Raynaud, op. cit., p. 529; J. Mondino, Y. Thomas, Le Droit du Crédit, 4e édition, AENGDE-DUNOD, Paris, 1992, p. 55-86; P. Ancel, Manuel de droit du crédit, Litec, Paris, 1992, p. 154-158.), scontare (Pentru dezvoltări privind girul de scont al efectelor de comerț (cambie, bilet la ordin, cec), S. Ionescu, P. I. Demetrescu, I.L. Georgescu, Noua lege asupra cambiei și biletului la ordin și Legea asupra cecului, Editura „Națională Ciornei”, S.A.R. București 1934, p. 228-264, 535-579; B. Mercadal, op. cit., nr. 4400-4408; Ch. Gavalda, J.Stoufflet, op. cit., p. 67-98, 295-308), forfetare (Scontul forfetar este operațiunea de scont prin care bancherul giratar renunță la orice regres contra girantului în cazul insolvenței trasului sau emitentului (v. *Lexique bancaire*, U.B.S., Zurich, 1988; Bernard & Colli, *Vocabular economic și financiar*, Humanitas, București, 1994; B. Sousi-Roubi, *Lexique de banque et de bourse*, 3e édition, Dalloz, Paris, 1990).

c) leasing financiar (O.G. nr. 51/1997 privind operațiunile de leasing și societățile de leasing, republicat în M.Of. nr. 9 din 12 ianuarie 2000, art. 2 lit.e): „este operațiunea de leasing care îndeplinește una sau mai multe dintre următoarele condiții :

1. riscurile și beneficiile aferente dreptului de proprietate trec asupra utilizatorului din momentul încheierii contractului de leasing;

2. părțile au prevăzut expresiv că la expirarea contractului de leasing se transferă utilizatorului dreptul de proprietate asupra bunului;

3. utilizatorul poate opta pentru cumpărarea bunului, iar prețul de cumpărare va reprezenta cel puțin 50% din valoarea de intrare

(pia) pe care acesta o avea la data la care opera iunea poate fi exprimat ;

4. perioada de folosire a bunului în sistem de leasing acoper cel pu în 75% din durata normal de utilizare a bunului, chiar dac în final dreptul de proprietate nu este transferat .

A se vedea i Circulara nr. 3/2000, M .Of. nr. 23 din 24 ianuarie 2000 privind înregistrarea în contabilitatea b ncilor a opera iunilor de leasing.) Conform dispozi iilor alin. (5) al art. 8, opera iunile de leasing financiar vor putea fi desf urate, în mod direct, începând cu data ader rii României la Uniunea European . Pân atunci, aceste opera iuni pot fi desf urate prin societ i distincte, constituite ca filiale în acest scop;

d) opera iuni de pl i ;

e) emitere i administrare de mijloace de plat , cum ar fi: c ri de credit (Regulamentul nr. 4 din 13 iunie 2002 privind tranzac iile efectuate prin intermediul instrumentelor de plat electronic i rela iile dintre participan ii la aceste tranzac ii, M .Of. nr. 503 din 12 iulie 2002), cecuri de c l torie (Legea nr. 59/1934 asupra cecului, M .Of. nr. 100 din 1 mai 1934 modificat prin O.G. nr. 11/1993, M .Of. nr. 201 din 23 august 1993, aprobat prin Legea nr. 83/1994, M .Of. nr. 292 din 14 octombrie 1994 art. 42; Normele-cadru nr. 7/1994, M .Of. nr. 119 bis din 14 iunie 1995 pct. 214-218 i Normele tehnice nr. 9/1994, M .Of. nr. 119 bis din 14 iunie 1995, cu modific rile ulterioare efectuate prin trei circulare din anul 1995.) i altele asemenea, inclusiv emiterea de moned electronic (Pentru defini ia legal a „monedei electronice” v. art. 3 alin. (1) pct. 13.

¹ Turcu, I., (2009), „*Tratat teoretic i practic de drept comercial*”, Ed. C.H.Beck, Vol. IV, pg.211-2012)

f) emitere de garan ii i asumare de angajamente, cum sunt garan iile bancare enumerate în Normele metodologice nr. 12/2002 (Regulamentul nr. 5/2002, M .Of. nr. 626 din 23 august 2002 i Normele metodologice nr. 12/2002, M .Of. nr.626 din 23 august 2002, ambele modificate prin Regulamentul nr. 7/2002, M .Of. nr. 906 din 13 decembrie 2002.) art. 1 (garan ii financiare, garan ii de rambursare a creditelor acordate de alte b nci, alte garan ii date pentru clientel , alte garan ii acordate altor b nci) i angajamentele enumerate în acela i articol, pct. 1 (accept ri sau angajamente de plat , alte angajamente în favoarea clien tei, alte angajamente date, angajamente în favoarea altor b nci, accept ri de plat etc.) i avalul cambiei sau biletului la ordin (Legea nr. 58/1934, M .Of. nr. 100 din 1 mai 1934 asupra cambiei i biletului la ordin, modificat prin O.G. nr. 11/1993, M .Of. nr. 201 din 23 august 1993, aprobat prin Legea nr. 83/1994, M .of. nr. 292 din 14 octombrie 1994, art. 33-35 i art. 106 alin. (3).)

g) tranzac ionare în cont propriu sau în contul clien ilor, în condi iile legii, cu :

- instrumente ale pie ei monetare, cum sunt : cecuri, cambii, bilete la ordin, certificate de depozit;-valut (Regulamentul nr. 1/2004 din 30 ianuarie 2004, privind efectuarea opera iunilor valutare, M .Of. nr. 117 din 10 februarie 2004.)

- contracte *futures i options* (Definite în O.U.G. nr. 28/2002, M .Of. nr. 238 din 9 aprilie 2002, art. 2 pct. 6 i 7, aprobat i modificat prin Legea nr. 525 din 17 iulie 2002, M .Of. nr. 576 din 5 august 2002.)

- instrumente având la baz cursul de schimb i rata dobânzii (Definite în Normele nr. 10/2002, M .Of. nr. 610 din 16 august 2002, modificate i completate prin

Normele nr.1/2003, M.Of. nr. 96 din 17 februarie 2003 : art. 2, alin. (1) lit. b) swap pe rata dobânzii; lit. c) futures pe cursul de schimb; lit. d) contract „forward rate agreements” (FRA) : futures pe rata dobânzii (art. 3); forward pe cursul de schimb (art. 3) i swap pe devize (art. 3).)

- valori mobiliare (Definite în O.U.G. nr. 28/2002, pct. 40 al art. 2.) i alte instrumente financiare transferabile (Definite în O.U.G. nr. 28/2002, pct. 18 i în Normele nr. 10/2002, M .Of. nr. 610 din 16 august 2002, modificate i completate prin Normele nr. 1 din 12 februarie 2003, M .Of. nr. 96 din 17 februarie 2003, art. 2 alin. (1), lit. a).)

Este remarcabil progresul marcat fa de Normele nr. 10/2002 care, în art. 3, au restrâns capacitatea b ncilor de a efectua opera iuni în cont propriu i în contul clien ilor la urm toarele instrumente financiare derivate : futures pe cursul de schimb, futures pe rata dobânzii, forward pe cursul de schimb, forward rate agreements, swap pe devize i swap pe rata dobânzii. Textul art. 8 alin. (1), lit. g) completeaz gama de instrumente cu contractele options, definite de O.U.G. nr.28/2002, art.2 pct. 7.

Cu privire la plasamentele b ncilor în valori mobiliare, sunt aplicabile prevederile articolului unic al Circularei nr. 11/2002 (M.Of. nr. 227 din 4 aprilie 2002) conform c rora efectuarea de plasamente în valori mobiliare *necotate pe pie e organizate* precum i garantarea unor opera iuni cu acest tip de valori mobiliare de c tre b nciile persoane juridice române, precum i de c tre sucursalele din România ale b ncilor persoane juridice str ine se vor realiza numai în baza unei evalu ri a ac iunilor ce fac obiectul acestor tranzac ii (fundamentarea pre ului de vânzare/cump rare per ac iune), înscrise într-un raport al auditorului independent al b ncii i autorizat de B.N.R.;

h) participarea la emisiuni de valori mobiliare i alte intrumente financiare, prin subscrierea i plasamentul acestora i prestarea de servicii legate de astfel de emisiuni;

i) servicii de consultan cu privire la structura capitalului, strategia de afaceri i alte aspecte legate de afaceri comerciale, servicii legate de fuziuni i achizit ii i prestarea altor servicii de consultan ;

j) administrare de portofolii ale clienților și consultanță a legat de aceasta (*J. Vézian, op. cit., p. 219-237; M. de Juglart, B. Ippolito, op. cit., p. 600-608.*)

k) custodie și administrare de instrumente financiare (*Ch. Gavalda, J. Stoufflet, op. cit., p.415-420; T. Bonneau, op. cit., p.441-453; J.-L. Rives-Lange, M. Contamine-Raynaud, op. cit., p.760-776.*)

l) intermediere pe piața interbancară (Regulamentul nr. 8/1996, M. Of. nr. 267 bis din 29 octombrie 1996, privind regimul de decontare specială și autorizare a caselor de compensații interbancare, republicat în M.Of. nr. 127 din 20 iunie1997; Circulara nr. 14/1996, M. Of. nr. 154 din 19 iulie 1996, cu modificările ulterioare; Circulara nr. 26/1996, M. Of. nr. 277 din 6 noiembrie 1996, privind decontarea operațiunilor bancare prin conturile curente ale societăților bancare și conturile speciale de decontare finală ale caselor de compensații interbancare autorizate de B.N.R.; Circulara nr. 1/1997, M. Of. nr. 11 din 29 ianuarie 1997 privind măsurile de reglementare a plăților interbancare.)

m) intermediere, în condițiile legii, în oferta de valori mobiliare și alte instrumente financiare, prin subscrierea și plasamentul acestora ori prin plasament și prestarea de servicii aferente; Conform O.U.G. nr. 28/2002 (O.U.G. nr. 28/2002, M. Of. nr. 238 din 9 aprilie 2002, aprobat și modificat prin Legea nr. 525 din 17 iulie, M. Of. nr. 576 din 5 august 2002.) art. 43 alin. (1), pentru a dobândi calitatea de intermediar, banca trebuie să obțină autorizația C.N.V.M.;

i) acordarea de consultanță cu privire la structura capitalului, strategia de afaceri și alte aspecte legate de aceasta, consultanță și prestare de servicii cu privire la fuziuni și achiziții de societăți comerciale; (Cu privire la răspunderea bancherului în materie de furnizare de informații comerciale, *J. Vézian, La responsabilité du banquier en droit privé français*, troisième édition, Litec, Paris, 1983, p. 238-261.

„Dacă vedeți un bancher elvețian aruncându-se pe fereastră, nu ezitați să îl urmați, pentru că în mod sigur este rost de a câștiga niște bani” (Voltaire).

Cu privire la aceeași temă: *M. de Juglart, B. Ippolito, op. cit., p. 224-227; Ch. Gavalda, J. Stoufflet, op. cit., p. 405-407; J.-L. Rives-Lange, M. Contamine-Raynaud, op. cit., p. 746-751.*

¹ Regulamentul nr. 8/1996, M. Of. nr. 267 bis din 29 octombrie 1996, privind regimul de decontare specială și autorizare a caselor de compensații interbancare, republicat în M.Of. nr. 127 din 20 iunie1997; Circulara nr. 14/1996, M. Of. nr. 154 din 19 iulie 1996, cu modificările ulterioare; Circulara nr. 26/1996, M. Of. nr. 277 din 6 noiembrie 1996, privind decontarea operațiunilor bancare prin conturile curente ale societăților bancare și conturile speciale de decontare finală ale

caselor de compensații interbancare autorizate de B.N.R.; Circulara nr. 1/1997, M. Of. nr. 11 din 29 ianuarie 1997 privind măsurile de reglementare a plăților interbancare.)

j) intermediere pe piața interbancară (Regulamentul nr. 8/1996, M. Of. nr. 267 bis din 29 octombrie 1996, privind regimul de decontare specială și autorizare a caselor de compensații interbancare, republicat în M.Of. nr. 127 din 20 iunie1997; Circulara nr. 14/1996, M. Of. nr. 154 din 19 iulie 1996, cu modificările ulterioare; Circulara nr. 26/1996, M. Of. nr. 277 din 6 noiembrie 1996, privind decontarea operațiunilor bancare prin conturile curente ale societăților bancare și conturile speciale de decontare finală ale caselor de compensații interbancare autorizate de B.N.R.; Circulara nr. 1/1997, M. Of. nr. 11 din 29 ianuarie 1997 privind măsurile de reglementare a plăților interbancare.)

k) prestare de servicii privind furnizarea de date și referințe în domeniul creditării (*J. Mondino, Y. Thomas, op.cit., p. 56-66; Thierry Bonneau, op. cit., p. 461-470; D. Guggenheim, Les contrats de la pratique bancaire suisse*, 2e édition, Georg, Geneva, 1989, p. 271-292 care analizează contractul fiduciar, asemănător contractului de mandat fără reprezentare.)

n) închiriere de casete de siguranță (*J.-L. Rives-Lange, M. Contamine-Raynaud, op. cit., p.741-745; T. Bonneau, op. cit., p. 454-458; M. de Juglart, B. Ippolito, op. cit., p. 218-221; Ch. Gavalda, J. Stoufflet, op. cit., p. 421-428; J. Vézian, op. cit., p. 211-218.*)

o) operațiuni cu metale și pietre prețioase și obiecte confecționate din acestea (Regimul metalelor prețioase în România este reglementat de O.U.G. nr. 190/2000, republicat în M.Of. nr. 77 din 29 ianuarie 2004. Aplicarea ei a fost suspendată prin O.U.G. nr. 295/2000, M.Of. nr. 707 din 30 decembrie 2000, aprobat prin Legea nr. 109 din 26 martie 2001, M. Of. nr. 157 din 29 martie 2001.)

p) participare la capitalul social al altor entități (În practică, situația întâlnită mai frecvent este participarea băncii la capitalul social al unei societăți de asigurări (reasigurări).)

r) orice alte activități ori operațiuni necesare pentru realizarea obiectului de activitate autorizat, în măsura în care se includ domeniului financiar și respectă dispozițiile speciale, reglementând acele activități (Turcu, I., „*Tratat teoretic și practic de drept comercial*”, Vol. IV, pg. 211-214)

2. Cadrul legal care reglementează aspectele de formă și de conținut al ordinului de plată

Aspectele de formă și de conținut al ordinului de plată cât și termenii utilizați în legătură cu acest instrument de plată fără numerar sunt reglementate de Regulamentul nr. 2 din 23.feb.2005, privind ordinul de plată utilizat în operațiuni de transfer-credit, publicat în Monitorul

Oficial, Partea I 265 31 martie 2005, din 8.apr.2005. Capitolul I, al Regulamentului cuprinde Dispoziții generale cu privire la utilizarea ordinelor de plat pentru plățile efectuate pe teritoriul României, exceptând plățile efectuate în baza instrucțiunilor de transfer-credit care vizează unitățile ale Trezoreriei Statului.

Definiția ordinului de plată, este prezentat la art. 2. din Regulamentul care are următorul înțeles: „ordin de plată - o instrucțiune necondiționată, dată în orice formă de emitent instituției receptoare, în mod direct sau prin intermediul unui sistem de plăți, în scopul punerii la dispoziția unui beneficiar a sumei de plată indicate în ordinul de plată, prin creditarea unui cont al acestuia deschis la instituția destinatară sau, după caz, prin eliberarea sumei respective în numerar, în condițiile în care:

a) instituția receptoare dispune de fondurile corespunzătoare sumei de bani prevăzute în ordinul de plată fie prin debitarea unui cont al emitentului, fie prin încasarea în numerar a sumei respective de la emitent; b) instrucțiunea nu prevede că plata trebuie să fie efectuată la cererea beneficiarului (Regulamentul nr. 2 din 23.feb.2005, privind ordinul de plată utilizat în operațiuni de transfer-credit, publicat în Monitorul Oficial, Partea I 265 31 martie 2005, din 8.apr.2005)

Conținutul ordinului de plată este prezentat la art.3.-(1), din capitolul doi al Regulamentului și trebuie să includă următoarele elemente obligatorii:

- a).identificarea ca ordin de plată ;
- b).identificarea plății titului, prin intermediul: CI, privind nume/denumirea și cont (codul IBAN al contului acestuia deschis la instituția inițiată, codul IBAN atribuit centralei ori unității teritoriale a instituției inițiată sau, după caz, codul BIC) ori doar prin nume/denumire, în cazul în care plății titului nu are cont deschis la instituția inițiată;
- c).identificarea beneficiarului menționat pe biletul la ordin, prin verificarea următoarelor elemente: nume,codul IBAN al contului clientului, codul IBAN atribuit centralei ori unității teritoriale, codul BIC;
- d). identificarea instituției inițiată;
- e). identificarea instituției receptoare;
- g) data emiterii trebuie să fie unică, posibilă și certă ;
- h) să existe elementele care să permit verificarea autenticității ordinului de plată ;

În relația cu Trezoreria Statului, ordinul de plată va conține:

- a) codul de identificare fiscală al beneficiarului;
- b) codul de identificare fiscală al plății titului;
- c) numărul ordinului de plată dat de plății titului;
- d) numărul de evidență a plății, alocat de Agenția Națională de Administrare Fiscală ;
- e) data debitării contului plății titului de către instituția inițiată;

f) referințe privind conținutul economic al operațiunii;

Fa de mențiunile obligatorii instituția inițiată poate conveni cu plății titului ca ordinul de plată să conțină elemente suplimentare:

a).scrierea în litere a sumei conținute în ordinul de plată ;

b).data plății, în condițiile în care această dată este prevăzută de plății titului;

c) aspecte privind conținutul economic al operațiunii care este sursa care a generat ordinul de plată la plățile interbancare;

d).ordinul expres al plății titului cu privire la plată care să se realizeze la o anumită instituție intermediară sau printr-un anumit sistem de plăți și printr-o anumită instituție intermediară ;

e).informația de identificare fiscală al plății titului.

Ordinurile de plată introduse în sistemele de plăți bancare trebuie să satisfacă cerințele de formă și de conținut care sunt prevăzute în regulile sistemelor respective. Nerespectarea cerințelor de formă și de conținut conduc la refuzul acestora. Se acceptă trunchierea informațiilor în condițiile în care există o convenție încheiată în acest sens între instituții, care asigură un grad adecvat de siguranță a informațiilor trunchiate și au fost aduse la cunoștința clienților în scris.

3. Practica judiciară în domeniul

Din practica judiciară, prezentăm pentru exemplificare două spețe.

1.Prezentăm o speță din activitatea unui expert notoriu:

O bancă de prim rang economic important, a încheiat o convenție cu un individ, legal având ca obiect utilizarea ordinelor de plată .

Procedeele convenite a fost următorul:

- În ziua în care individul se prezintă la ghișeu la bancă înfățișând un ordin de plată cu tampila și semnătura beneficiarului receptoare, banca îi pune la dispoziție, prin creditarea contului suma menționată pe ordinul de plată ;

-Comisionul urmează cursul procedural: În ziua următoare, suma va fi transferată de banca receptoare, beneficiarului plății titului.

-Ordinul de plată era emis de o societate comercială fictivă . Beneficiarul plății titului fiind individul susmenționat;

-Banca plății titului, semnatară convenției, nu a primit nimic din partea beneficiarului receptoare a ordinelor de plată , iar individual i-a retras în aceeași zi suma din contul deschis la banca plății titului.

Succesul acestui demers a fost posibil, numai pentru că funcționarea beneficiarului receptoare a fost coruptă și fără teste pe calculator informația din ordinul de plată , i-a înapoiat prezentatorului ordinul de plată în ambele exemplare, punându-i tampila și semnătura pe unul din exemplare.

Informația, despre acest caz real, se încheie cu fraza: “Operațiunea s-a repetat de mai multe ori”.

Acest din urm informa ie ne d convingerea c exist o complicitate mai ampl a func ionarilor ambelor b nci.

Banca receptoare, prin func ionara care a semnat i tampilat ordinal de plat , are în conducere o persoan care i-a dat asigurare acelei func ionare c nu se va putea descoperi niciodat excrocheria, pentru c nu a l sat urme la nici una din b nci, iar ordinal de plat a fost distrus dup prezentarea la banca pl titoare.

Complicitatea b nci pl titoare este limpede ca lumina zilei. Dup prima opera iune cu ordinal de plat fraudulos, era elementar i obligatoriu, ca banca pl titoare s nu mai permit debitarea contului pentru a doua oar .

P ania b nci p gubite a fost ascuns printr-o complicitate vast i nu tiu dac a fost urmat de m suri pozitive împotriva acestor vinova i.

Banca p gubit , a cerut opinie de specialitate unui expert notoriu asupra cazului, care i-a acordat-o, i care în încheierea materialului avertizeaz banca, asupra faptului c are "un obolan în cas ".

Exist situa ii în care se primesc ordine de plat de la alte b nci care particip la compensarea pl ilor interbancare sau la transfer de fonduri de mare valoare. În acest situa ie, se analizeaz de c tre unitatea bancar destinat ar în vederea accept rii sau refuz rii lor. Ordinele de plat neacceptate la încasare sunt refuzate.

Transfer-credit reprezint o serie de opera iuni care începe prin emiterea de c tre pl titor a unui ordin de plat dat unei societ i bancare de a pune la dispozi ia unui beneficiar o anumit sum de bani i care se finalizeaz prin acceptarea respectivului ordin de plat de c tre societatea bancar destinat ar (Regulament BNR, nr.8 din 19 august 1994, art.2).

2.Prezent m o spe din activitatea unui expert în domeniu.

O banc X din str in tate, a garantat cu un bilet la ordin o societate comercial din România, pentru un împrumut bancar contractat, în sum de 6.000.000 euro. Dup o perioad de timp, societatea comercial nu mai are capacitatea de plat a împrumutului bancar i nici a accesoriilor acestuia. Situa ia creat , determin banca creditoare s apeleze la ordinal de plat oferit de banca X din str in tate în acest scop. Banca creditoare constat faptul c biletul la ordin nu este acoperit. În consecin , banca creditoare, procedeaz la executare silit . i atragerea în faliment a societ ii comerciale creditate. Sumele recuperate un au fost suficiente ca s acopere datoria societ ii comerciale falite fa de banca creditoare.

4. CONCLUZII:

Biletele la ordin reprezint instrumente de plat f r numerar.

Refuzul la unitatea bancar receptoare alta decât banca ini iatoare, poate interveni în urm toarele situa ii:

- ordinal de plat nu corespunde reglement rilor legale;unitatea bancar receptoare nu este banca men ionat de pl titor, sau destinat ar a respectivului ordin de plat ;

- titularul contului nu are deschis cont la acea unitate bancar destinat ar ; contul nu corespunde cu titulatura.

În cazul în care un transfer-credit nu este finalizat societatea bancar ini iatoare este obligat s returneze pl titorului suma primit de la acesta în baza ordinului de plat .

"Riscul apare ori de câte ori oamenii nu pot sa în sub control sau nu pot s prevad în mod perfect viitorul. Îns , de i nu se poate prevedea viitorul, el se poate m sura cu o anumit probabilitate. Se utilizeaz termenul de risc atunci când situa iile viitoare nu pot fi cunoscute cu precizie, dar pot fi stabilite alternativele posibile i probabilit ile asociate cu aceste alternative. Atunci când nu sunt cunoscute nici alternativele posibile i nici probabilit ile de producere a lor, se utilizeaz termenul de incertitudine".

În practic se întâlnesc situa ii în care exist bilete la ordin f r acoperire, ca urmare riscul apare i în cazul biletelor la ordin.

Biletul la ordin reprezint solu ia mic or rii masei monetare lichide pe de o parte i asigurarea fluidiz rii decont rii tranzac iilor comerciale comerciale în timp optim, pe de alt parte.

BIBLIOGRAFIE:

- [1] Ancel, P. 1992, Manuel de droit du crédit, Litec, Paris, p. 154-158.
- [2] Bonneau, T. "Droit commercial", pg.215;
- [3] Boudinot, A., Frabot, J.C., 1967, Technique et pratique bancaires, Sirey, Paris, p. 394;
- [4] Cas, G., Bout, R., 1992, Lamy droit économique. Concurrence . Distribution. Consommation, Lamy S.A., Paris, 1992, nr. 7800-8275;
- [5] Circulara nr. 1/1997, M .Of. nr. 11 din 29 ianuarie 1997 privind m suri de reglementare a pl ilor interbancare.
- [6] Circulara nr. 14/1996, M .Of. nr. 154 din 19 iulie 1996, cu modific rile ulterioare;
- [7] Circulara nr. 26/1996, M .Of. nr. 277 din 6 noiembrie 1996, privind decontarea opera iunilor bancare prin conturile curente ale societ ilor bancare i conturile speciale de decontare final ale caselor de compensa ii interbancare autorizate de B.N.R.;
- [8] Circulara nr. 3/2000, M .Of. nr. 23 din 24 ianuarie 2000 privind înregistrarea în contabilitatea b nciilor a opera iunilor de leasing.

- [9] Code de la consommation commenté par J.P. Pizzio, 2e édition, Montchrestien, Paris, 1996, p.303-328;
- [10] Couret A., J. Devèze, G. Hirigoyen, Lamy droit du financement. Haut de bilan. Trésorerie. Relations banque entreprise, Lamy S.A., Paris, 1993, nr. 2483-3016.
- [11] Directiva 90/88 din 22 februarie 1990
- [12] Directiva Consiliului (C.E.E.) nr. 87/102 din 22 decembrie 1986
- [13] Gheorghe, C., A., (2009), „Drept bancar i valutar”, Ed. C. H. Beck, Bucure ti. Pg.93
- [14] Guggenheim, D. 1989, Les contrats de la pratique bancaire suisse, 2e édition, Georg, Geneva, p. 271-292
- [15] Hancu Diana Miruna , 2008, "Asigurari si reasigurari", ed. Risoprint, Cluj-Napoca
- [16] Ionescu, S. P. I. Demetrescu, I.L. Georgescu, 1934, Noua lege asupra cambiei i biletului la ordin i Legea asupra cecului, Editura „Na ionala Ciornei”, S.A.R. Bucure ti, p. 228-264, 535-579;
- [17] Legea nr. 190/1999 privind creditul ipotecar pentru investi ii imobiliare, M.Of. nr. 611 din 14 decembrie 1999, modificat orin O.U.G. nr. 201/2002 M.Of. nr. 956 din 27 decembrie 2002, aprobat prin Legea nr. 172/2003, M.Of. nr. 310 din 8 mai 2003;
- [18] Legea nr. 58/1934, M .Of. nr. 100 din 1 mai 1934 asupra cambiei i biletului la ordin, modificat prin O.G. nr. 11/1993, M .Of. nr. 201 din 23 august 1993, aprobat prin Legea nr. 83/1994, M .of. nr. 292 din 14 octombrie 1994
- [19] Legea nr. 59/1934 asupra cecului, M .Of. nr. 100 din 1 mai 1934 modificat prin O.G. nr. 11/1993, M .Of. nr. 201 din 23 august 1993, aprobat prin Legea nr. 83/1994, M .Of. nr. 292 din 14 octombrie 1994 art. 42;
- [20] Lexique bancaire, U.B.S., Zurich, 1988; Bernard & Colli, Vocabular economic i financiar, Humanitas, Bucure ti, 1994; B. Sousi-Roubi, Lexique de banque et de bourse, 3e édition, Dalloz, Paris, 1990).
- [21] Luca, F.Al., Ioan C.AM, Butnariu AM, 2011, „Adaptability of the Romanian Higher Education System to the Technological Development Requirements of the Private Sector, Seen as the Main Workforce Beneficiary, Proceedings of the 7th International Conference on Management of Technological Changes, Alexandroupolis, Greece
- [22] Luca, F.Al., Ioan C.AM, 2011, *Management of Change and Economic Impact in Relation to the Professional Reconversion for the Purposes of Adjustment to the European Labor Market, Change Management in A Dynamic Environment – Proceedings of the 5th International Conference of Management and Industrial Engineering*, Editura Niculescu, Bucure ti,
- [23] Mercadal B., 1993, Droit des affaires. Contrats. Biens et droits de l’entreprise, Editions Francis Lefebvre, Paris, 1993, nr. 4320-4465;
- [24] Mondino, J. Y. Thomas, 1992, Le Droit du Crédit, 4e édition, AENGDE-DUNOD, Paris
- [25] Normele metodologice nr. 12/2002, M.Of. nr. 626 din 23 august 2002, modificat i completat prin Regulamentul nr. 7/2002, M.Of. nr. 906 din 13 decembrie 2002.
- [26] Normele metodologice nr. 3/2000, M.Of. nr. 174 din 24 aprilie 2000
- [27] Normele nr. 10/2002, M .Of. nr. 610 din 16 august 2002, modificate i completate prin Normele nr.1/2003, M.Of. nr. 96 din 17 februarie 2003
- [28] Normele tehnice nr. 9/1994, M .Of. nr. 119 bis din 14 iunie 1995, cu modific rile ulterioare efectuate prin trei circulare din anul 1995.
- [29] Normele-cadru nr. 7/1994, M .Of. nr. 119 bis din 14 iunie 1995 pct. 214-218
- [30] O.G. nr. 51/1997 privind opera iunile de leasing i societ ile de leasing, republicat în M.Of. nr. 9 din 12 ianuarie 2000
- [31] O.U.G. nr. 190/2000, republicat în M.Of. nr. 77 din 29 ianuarie 2004.
- [32] O.U.G. nr. 193/2002, M .Of. Nr. 942 din 23 decembrie 2002 privind introducerea sistemelor moderne de plat
- [33] O.U.G. nr. 28/2002, M .Of. nr. 238 din 9 aprilie 2002, aprobat i modificat prin Legea nr. 525 din 17 iulie , M .Of. nr. 576 din 5 august 2002.
- [34] O.U.G. nr. 295/2000, M.Of. nr. 707 din 30 decembrie 2000, aprobat prin Legea nr. 109 din 26 martie 2001, M .Of. nr. 157 din 29 martie 2001.
- [35] O.U.G. nr. 97/2000, aprobat i modificat prin Legea nr. 200/20021 (M.Of. nr. 300 din 8 mai 2002)
- [36] Ordinul nr. 4/2000, M.Of. nr.174 din 24 aprilie 2000.
- [37] Ordonan ei de Urgen num rul 99/2006, Privind instituti ile de credit i adecvarea capitalului
- [38] Regulament BNR, nr.8 din 19 august 1994
- [39] Regulamentul nr. 1/2004 din 30 ianuarie 2004, privind efectuarea opera iunilor valutare, M .Of. nr. 117 din 10 februarie 2004.
- [40] Regulamentul nr. 2 din 23.feb.2005, privind ordinul de plat utilizat în opera iuni de transfer-credit, publicat în Monitorul Oficial, Partea I 265 31 martie 2005, din 8.apr.2005
- [41] Regulamentul nr. 4 din 13 iunie 2002 privind tranzac iile efectuate prin intermediul instrumentelor de plat electronic i rela iile dintre participan ii la aceste tranzac ii, M .Of. nr. 503 din 12 iulie 2002.

- [42] Regulamentul nr. 5/2002, M .Of. nr. 626 din 23 august 2002
- [43] Regulamentul nr. 7/2002, M .Of. nr. 906 din 13 decembrie 2002.
- [44] Regulamentul nr. 8/1996, M .Of. nr. 267 bis din 29 octombrie 1996, privind regimul de decontare special și autorizare a caselor de compensații interbancare, republicat în M.Of. nr. 127 din 20 iunie 1997;
- [45] Ripert, G. Roblot, R. *Traité de droit commercial*, Tome 2, 13e édition, L.G.D.J., Paris, 1992, p. 490-495.
- [46] Rives-Lange, J.-L. M. Contamine-Raynaud
- [47] Maguna, D. Drosu & Rațiu, M. A., *op. cit.*, pg. 171-174
- [48] Țirlea, M., R., (2014), “*Issues on the specific terms of credit agreements*”, rezultat al muncii de cercetare în vederea realizării referatelor obligatorii în cadrul programului de doctorat: publicat în *Revista Management Intercultural*, Vol.XVI, Nr.I(30), pg.263 – 267
- [49] Turcu, I., (2009), “*Tratat teoretic și practic de drept comercial*”, Ed. C.H.Beck, Vol. IV
- [50] Turcu, I., *Tratat teoretic și practic de drept comercial*, (2009), - *Capitolul II Organizarea sistemului bancar în România*
- [51] Vézian, J. 1983, *La responsabilité du banquier en droit privé français*, troisième édition, Litec, Paris, p. 238-261.
- [52] O.U.G. nr. 97/2000, aprobat și modificat prin Legea nr. 200/2002 (M.Of. nr. 300 din 8 mai 2002)

